

2025/144

28.1.2025

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2025/144,

27. jaanuar 2025,

millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu eriesindaja Belgradi ja Priština vahelise dialoogi jaoks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 33 koostoimes artikli 31 lõikega 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 2. aprillil 2020 vastu otsuse (ÜVJP) 2020/489, ⁽¹⁾ millega nimetati Miroslav LAJČÁK Euroopa Liidu eriesindajaks (edaspidi „ELi eriesindaja“) Belgradi ja Priština vahelise dialoogi ning muude Lääne-Balkani piirkondlike küsimuste jaoks. Nõukogu pikendas kõnealuseid volitusi otsustega (ÜVJP) 2021/470, ⁽²⁾ (ÜVJP) 2022/1240 ⁽³⁾ ja (ÜVJP) 2024/2085 ⁽⁴⁾. Kõnealused volitused lõppevad 31. jaanuaril 2025.
- (2) Tuleks nimetada ELi eriesindaja Belgradi ja Priština vahelise dialoogi jaoks ajavahemikuks 1. veebruarist 2025 kuni 28. veebruarini 2026.
- (3) ELi eriesindaja täidab oma volitusi olukorras, mis võib halveneda ja takistada aluslepingu artiklis 21 sätestatud liidu välistegevuse eesmärkide saavutamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu eriesindaja

Euroopa Liidu eriesindajaks (edaspidi „ELi eriesindaja“) Belgradi ja Priština vahelise dialoogi jaoks ajavahemikuks 1. veebruarist 2025 kuni 28. veebruarini 2026 nimetatakse Peter SØRENSEN. Nõukogu võib poliitika- ja julgeolekukomitee hinnangule tuginedes ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) ettepaneku põhjal otsustada, et ELi eriesindaja volituste kehtivus lõpetatakse varem.

Artikkel 2

Poliitilised eesmärgid

ELi eriesindaja volitused põhinevad järgmistel liidu poliitilistel eesmärkidel ning on kooskõlas liidu väljakujunenud poliitikaga:

- a) Serbia ja Kosovo (*) vaheliste suhete igakülgne normaliseerimine, mis on keskse tähtsusega nende Euroopa suunal liikumisel;

⁽¹⁾ Nõukogu 2. aprilli 2020. aasta otsus (ÜVJP) 2020/489, millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu eriesindaja Belgradi ja Priština vahelise dialoogi ning muude Lääne-Balkani piirkondlike küsimuste jaoks (ELT L 105, 3.4.2020, lk 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/489/oj>).

⁽²⁾ Nõukogu 18. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/470, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2020/489, millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu eriesindaja Belgradi ja Priština vahelise dialoogi ning muude Lääne-Balkani piirkondlike küsimuste jaoks (ELT L 96, 19.3.2021, lk 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/470/oj>).

⁽³⁾ Nõukogu 18. juuli 2022. aasta otsus (ÜVJP) 2022/1240, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2020/489, millega nimetatakse Belgradi ja Priština vahelise dialoogi ning muude Lääne-Balkani piirkondlike küsimuste jaoks ametisse Euroopa Liidu eriesindaja (ELT L 190, 19.7.2022, lk 131, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/1240/oj>).

⁽⁴⁾ Nõukogu 26. juuli 2024. aasta otsus (ÜVJP) 2024/2085, millega pikendatakse Belgradi ja Priština vahelise dialoogi ning muude Lääne-Balkani piirkondlike küsimuste jaoks ametisse nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja volitusi ja muudetakse otsust (ÜVJP) 2020/489 (ELT L, 2024/2085, 29.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2085/oj>).

^(*) Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

- b) liidu nähtavuse ja tõhususe suurendamine avaliku diplomaatia kaudu;
- c) liidu tegevuse ühtsuse, järjepidevuse ja tõhususe toetamine vastavalt vajadusele.

Artikkel 3

Volitused

Artiklis 2 sätestatud poliitiliste eesmärkide saavutamiseks on ELi eriesindajal järgmised volitused:

- a) hõlbustada kõrge esindaja nimel Belgradi ja Priština vahelist dialoogi tihedas koostöös liikmesriikidega, teha tööd Serbia ja Kosovo vaheliste suhete igakülgselt normaliseerimiseks, sõlmides õiguslikult siduva lepingu, mis käsitleb kõiki poolte vahel lahendamata küsimusi kooskõlas rahvusvahelise õigusega ning aitab kaasa piirkondlikule stabiilsusele, ning jälgida ja vajaduse korral toetada poolte tööd varasemate kokkulepete rakendamisel, mis saavutati ELi vahendatud dialoogi raames, eelkõige 2023. aasta veebruaris ja märtsis vastu võetud Kosovo ja Serbia vaheliste suhete normaliseerimisele suunatud lepingu ja selle rakenduslisa rakendamisel;
- b) kasutada aktiivselt avalikku diplomaatiat liidu tõhususe ja nähtavuse suurendamiseks;
- c) töötada koordineeritult ja sidusalt kooskõlas kõigi liidu jõupingutuste ja liidu üldise poliitikaga Lääne-Balkani piirkonnas, eelkõige Kosovosse nimetatud büroo juhatajaga / ELi eriesindajaga ja Serbia delegatsiooni juhiga, ning säilitada tihedad sidemed liikmesriikidega;
- d) toetada kõrge esindaja tööd ja liidu tegevust selles piirkonnas.

Artikkel 4

Volituste täitmine

1. ELi eriesindaja vastutab oma volituste täitmise eest, tegutsedes kõrge esindaja alluvuses.
2. Poliitika- ja julgeolekukomiteel on ELi eriesindajaga eelissidemed ning ta on eriesindaja peamine kontaktorgan nõukogus. Poliitika- ja julgeolekukomitee annab ELi eriesindajale tema volituste piires strateegilisi juhtnööre ja poliitilisi suuniseid, ilma et see piiraks kõrge esindaja volitusi.
3. ELi eriesindaja koordineerib ja teeb tihedat koostööd Euroopa välisteenistuse ja selle asjaomaste osakondadega. Kosovosse nimetatud büroo juhataja / ELi eriesindaja ja Serbias asuva delegatsiooni juht toetavad vajaduse korral ELi eriesindajat, sealhulgas tehes kättesaadavaks eksperdid mis tahes konkreetsetes küsimustes, mis on asjakohased tema volituste täitmiseks.

Artikkel 5

Rahastamine

1. ELi eriesindaja volituste täitmisega seotud kulude (edaspidi „kulud“) katmiseks ajavahemikul 1. veebruarist 2025 kuni 28. veebruarini 2026 ette nähtud lähtesumma on 2 320 997,62 eurot.
2. Kulusid hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja normidele.
3. Kulude haldamise suhtes kohaldatakse ELi eriesindaja ja komisjoni vahelist lepingut. ELi eriesindaja annab kuludest aru komisjonile.

*Artikkel 6***ELi eriesindaja meeskonna koosseis**

1. Oma volituste ja talle eraldatud vastavate rahaliste vahendite piires vastutab ELi eriesindaja oma meeskonna moodustamise eest. ELi eriesindaja meeskonda kuuluvad vastavalt volitustele konkreetsetes poliitikaküsimustes pädevad isikud. ELi eriesindaja teavitab nõukogu ja komisjoni viivitamata oma meeskonna koosseisust.
2. Liikmesriigid, liidu institutsioonid ja Euroopa välisteenistus võivad teha ettepaneku lähetada oma isikkoosseisu liikmeid ELi eriesindaja meeskonda. Selliste lähetatud isikkoosseisu liikmete töötasu katab vastavalt kas lähetav liikmesriik, asjaomane liidu institutsioon või Euroopa välisteenistus. ELi eriesindaja meeskonda võib lähetada ka liikmesriikide poolt liidu institutsioonidesse või Euroopa välisteenistusse lähetatud eksperte. Rahvusvahelistel lepingulistel töötajatel peab olema mõne liikmesriigi kodakondsus.
3. Kõik lähetatud isikkoosseisu liikmed jäävad neid lähetanud liikmesriigi, liidu institutsiooni või Euroopa välisteenistuse haldusalluvusse ning täidavad oma kohustusi ja tegutsevad ELi eriesindaja volituste huvides.

*Artikkel 7***ELi eriesindaja ja tema isikkoosseisu liikmete privileegid ja immuuniteedid**

ELi eriesindaja ja tema isikkoosseisu liikmete privileegid, immuuniteedid ja täiendavad tagatised, mida on vaja ELi eriesindaja volituste täitmiseks ja sujuvaks toimimiseks, lepatakse asjakohasel juhul kokku vastuvõtivate pooltega. Liikmesriigid ja Euroopa välisteenistus annavad selleks kogu vajaliku toetuse.

*Artikkel 8***ELi salastatud teabe kaitse**

ELi eriesindaja ja tema meeskonna liikmed järgivad nõukogu otsusega 2013/488/EL ⁽⁵⁾ kehtestatud julgeolekupõhimõtteid ja miinimumstandardeid.

*Artikkel 9***Juurdepääs teabele ja logistiline tugi**

1. Liikmesriigid, komisjon, Euroopa välisteenistus ja nõukogu peasekretariaat tagavad, et ELi eriesindajale võimaldatakse juurdepääs asjakohasele teabele.
2. Liidu delegatsioonid ja bürood ja/või liikmesriigid pakuvad vastavalt vajadusele ELi eriesindajale ja tema isikkoosseisu liikmetele logistilist tuge.

*Artikkel 10***Juurdepääs dokumentidele ja andmekaitse**

1. ELi eriesindaja kohaldab norme, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1049/2001 ⁽⁶⁾. Kõrge esindaja võtab vastu ELi eriesindajat puudutavad asjakohased rakendusnormid.

⁽⁵⁾ Nõukogu 23. septembri 2013. aasta otsus 2013/488/EL ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekueeskirjade kohta (ELT L 274, 15.10.2013, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj>).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj>).

2. ELi eriesindaja kaitseb füüsilisi isikuid seoses nende isikuandmete töötlemisega vastavalt normidele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1725 ⁽⁷⁾. Kõrge esindaja võtab vastu ELi eriesindajat puudutavad asjakohased rakenduskorraldused.

Artikkel 11

Julgeolek

ELi eriesindaja võtab kõigi temale vahetult alluvate isikkoosseisu liikmete julgeoleku tagamiseks kõik otstarbekad meetmed, tehes seda kooskõlas liidu poliitikaga aluslepingu V jaotise alusel väljapoole liitu operatiivülesannete täitmisele lähetatud isikkoosseisu julgeoleku kohta ning vastavalt ELi eriesindaja volitustele ja julgeolekuolukorrale vastutuspiirkonnas, tegutsedes eelkõige järgmiselt:

- a) koostades Euroopa välisteenistuse suunistele tuginedes eriomase julgeolekukava, milles nähakse ette eriomased füüsilised, organisatsioonilised ja menetluslikud julgeolekumeetmed, millega reguleeritakse isikkoosseisu ohutu liikumise korda vastutuspiirkonda ja -piirkonnas ning julgeolekualaste juhtumite ohjamist, ning koostades erandolukorra lahendamise plaani ja evakueerimisplaani;
- b) tagades vastutuspiirkonnas valitsevatele tingimustele vastava kõrge riski kindlustuskaitse kõigile väljapoole liitu lähetatud isikkoosseisu liikmetele;
- c) tagades, et kõik väljapoole liitu lähetatud isikkoosseisu liikmed, sealhulgas kohapeal tööle võetud lepingulised isikkoosseisu liikmed, on saanud enne vastutuspiirkonda saabumist või sinna saabudes asjakohase julgeolekukoolituse, mis põhineb kõnealusele piirkonnale Euroopa välisteenistuse poolt omistatud riskiastmel;
- d) tagades, et kõik korrapärase julgeolekuhinnangute tulemusel kokkulepitud soovitusel viiakse ellu, ja esitades nõukogule, kõrgele esindajale ja komisjonile kõnealuste soovitusel elluviimise ja muude julgeolekuküsimuste kohta kirjalikke aruandeid käesoleva otsuse artiklis 15 osutatud eduaruande ja volituste täitmist käsitleva täieliku aruande raames.

Artikkel 12

Aruandlus

ELi eriesindaja esitab kõrgele esindajale korrapäraselt aruandeid. ELi eriesindaja annab korrapäraselt aru poliitika- ja julgeolekukomiteele ning vajaduse korral nõukogu töörühmadele. Korrapäraselt aruanded edastatakse COREU-võrgu kaudu. ELi eriesindaja võib esitada aruandeid välisasjade nõukogule. Aluslepingu artikli 36 kohaselt võib ELi eriesindaja osaleda Euroopa Parlamendi teavitamises.

Artikkel 13

Koordineerimine ja sidusus

1. ELi eriesindaja aitab kaasa liidu tegevuse ühtsuse, järjepidevuse ja tulemuslikkuse saavutamisele ning aitab tagada, et kõiki liidu vahendeid ja liikmesriikide meetmeid kohaldatakse või rakendatakse järjekindlalt liidu poliitiliste eesmärkide saavutamiseks. ELi eriesindaja teeb asjakohasel juhul koostööd liikmesriikidega. ELi eriesindaja tegevus kooskõlastatakse vastavalt vajadusele Euroopa välisteenistuse, komisjoni, Serbia delegatsiooni juhi, Kosovosse nimetatud büroo juhataja / ELi eriesindaja ja Kosovos läbiviidava Euroopa Liidu õigusriigimissiooni juhi tegevusega. ELi eriesindaja korraldab korrapäraseid teabekoosolekuid liikmesriikide missioonidele ning liidu delegatsioonidele ja büroodele.
2. Kohapeal teeb ELi eriesindaja tihedat koostööd piirkonnas asuvate liidu delegatsioonide ja büroode juhtidega ning liikmesriikide missioonide juhtidega. Nad teevad kõik endast sõltuvat, et aidata ELi eriesindajat tema volituste täitmisel, sealhulgas pakkudes kohaliku poliitika alast nõu ja eksperditeadmisi. ELi eriesindaja teeb samuti koostööd teiste kohapealsete rahvusvaheliste ja piirkondlike osalejatega.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

*Artikkel 14***Nõuetega seotud abi**

ELi eriesindaja ja tema meeskonna liikmed aitavad esitada teavet varasemate Belgradi ja Priština vahelise dialoogi ning muude Lääne-Balkani piirkondlike küsimuste jaoks nimetatud ELi eriesindajate volitustest tulenevate nõuete ja kohustuste täitmiseks ning annavad sel eesmärgil haldusabi ja võimaldavad juurdepääsu asjakohastele dokumentidele.

*Artikkel 15***Läbivaatamine**

Käesoleva otsuse rakendamine ja selle koostöös muude liidu meetmetega kõnealuses piirkonnas vaadatakse korrapäraselt läbi. ELi eriesindaja esitab 30. juuniks 2025 nõukogule, kõrgele esindajale ja komisjonile eduaruande ning 30. novembriks 2025 täieliku aruande volituste täitmise kohta.

*Artikkel 16***Jõustumine**

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 27. jaanuar 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

K. KALLAS